

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

1 évre, januárban vagy februárban egyszerre kifizetve	120 L.
1 évre, ha csak március 1 után kifizetve	130 L.
3 hónapra egyszerre	70 L.
3 hónapra	40 L.
1 szám ára	3 L.

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Egész éves előfizető, naptárunkat ingyen megkapja.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
[Strada Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám

Inémult „a nemzet csalogánya”.

Még a mai forгатagos, hálát ismerő korban is, az egész magyar nemzetet gyászba borít.

Az egyik pillanatra a szomorú hír, hogy Blaha Lujza, a nemzet csalogánya, elhunyt.

Az egész nemzet egybeforrt a magyar népdallal.

Valószínűleg talán jobban felejtük ki magunkban azt, amit mondjuk.

Az a magyar nép, amelynek ő tette ismertté, szerettette meg.

Az ő tüneményes hangjával a népdalok mélységei.

Az ő kevésbé fontos lelket is ragadta.

Az ő a kitörő szenvedély hárfáján sejtő magasságok.

Az ő öpítse, majd a szívtörtés fájdalom burokjain könnyeket csaljon ki.

Az ő a női elem változatos dallamát uralta úgy még ma is, mint Blaha Lujza.

Az ő egyetlen egyszer hallott éneke életen át kísér.

Az ő 50 rügyfakadaskor látta

meg a tavasz azurkék egét a Rimaszombatba vezető úton a vándorszínészek ekhósszekegérén.

Ponty Lujza színésznő volt. A kis Ludovika zsenge gyermekkorban, alig 5-6 éves korában

kapta az első tapasztakat, midőn csi-csergő hangon egy magyar dalt énekelt el a lámpák előtt. A magyar dal már ekkor örökre eljegyezte őt magának.

Az ő serdülő lány, mostoha apja nevét anyja keresztnevével egyesítve, Köles Lujza néven színészkedik. Szabadkán megismerkedik Blaha Antal katonakapitány karmesterrel, ki felismeri a 16 éves leány hangjában a nagy értéket és elhivatást. Egybekelésük után rendszeres zenei oktatásban részesíti feleségét. Első férje iránti hálából, bár

Blaha Lujza.

Apja Reindl Sándor volt, ki a szabadságharc idején császári és kir. huszártisztból honvéddé lett, majd a leszerelés után az üldözések elől álnéven vándorszínésznek csapott fel. Anyja

még kétszer ment férjhez, mindvégig megtartotta a „Blaha” művészi nevet. Debreceni sikere után, 22 éves korában Budapestre került, a Nemzeti Színház szerződött tagja lett. A „Tün-

Blaháné „Turi Borcsa.”

dérlak Magyarhonban“ című színmű Marcsa szerepében mutatkozik be a pesti közönségnek, melynek szívét egycsapásra meghódítja bájos egyéniségével, természetes játékával s gyönyörű hangjával.

Pesten igazi kulturmunkát végez, nagy része van a még akkor nagyon is németizáló Pest gyors megmagyarosításában. Oly ellenállhatatlan erővel vonzotta magához a színházlátogató közönséget, hogy a pesti német színházak, közönség híján, egymásután kénytelenek becsukni kapuikat. Ötévi Nemzeti Színházi szereplése után az ujonnan épített második magyar színházhoz, a Népszínházhoz szerződik, melynek hivatása is összeesett Blaha Lujza egyéniségével. A Népszínház élete ettől kezdve elválaszthatatlanul kapcsolódott össze az ő nevével. A népszínmű Blaha Lujzán keresztül lesz kedvelt műfajja s az ő ünnepelt játéka ad lökést új színműíró tehetségek kibontakozására. Tóth Ede, Abonyi Lajos, Csepreghi Ferenc kifejlésében nagy szerepe van a dédelgetett művésznőnek.

Fehér hajjal, mint „nagyaszszony“ is megmaradt a nemzet csalóányának. Késői sikerei, midőn Csiky Gergely Nagymamájában, majd Móricz Zsig-

mond Sári bírójában fiatalos kedvességgel az egykori Finom Rózsi utólnemért alakítására emlékeztet, nem kevésbé diadalmasak.

A háború után ő is részesevé lett a magyar sorsnak, szegénységében meg kellett válnia balatonfüredi kedvelt vil-lájától. A nemzet nem volt abban a helyzetben, hogy csalóányát megszabadítsa a kedves, megszokott nyári otthontól való megválás szomorúságától.

A múlt év tavaszán lépett utóljára színpadra, midőn a Népszínház alapításának féléves évfordulóját ünnepelték. Az egykori csalóány egy karos-székben már csak könnyek között mosolyogva fogadhatta a méltán megérdemelt hódolatot.

Kínos, hosszú betegség után örökre elnémult. A nemzet megértette, mi volt neki Blaha Lujza, a nemzet halottjaként temették el. A Nemzeti Színház előcsarnokában, a „Nagymama“ kosztümében feküdt halottas ágyán. Temetésén az egész magyar társadalom résztvevett, még a vidékről is ezrek özönlöttek a fővárosba. Utolsó kívánságai teljesültek. Kétszáztagu cigányzenekar játszotta kedvelt nótáit „Kitették a holttestet az udvarra“, „Lehullott a rezgőnyárfa ezüstszínű levele“, melyekkel életé-

ben annyi embernek férközt a szívéhez. A nemzet legnagyobb dalosa ma már csendesen pihen fagyos sirjában. Díszsír helyet kapott, még életében maga választotta a nemzet legnagyobb mesélője, Jókai szomszédságában. Vajjon mire beszélhetnek egymással a magyar lélek eme dicsőséges kifejező művészei?

Dr. Kántor Lajos.

Időszerű kérdés az első belső politikában

A liberális törvényhozás életének vége felé közeledik: márciusban lejár az a négy esztendő, melyre a kormánypart — ne felejtettük még el, hogy milyen eszközökkel! — a többséget ezzel az ország kormányzására való jogcímét megszerezte. Az az ülészak tehát, amely most január 20-án kezdődött, *immáron az utolsó*. Ennek végeztével az országgyűlés két házának feloszlatása és az új választások kiírása következik. Nagyjelentőségű belpolitikai események küszöbén állunk tehát nemcsak azért, mert ez az utolsó ülészak igen nagyfontosságú törvényeket fog tető alá hozni, hanem azért is, mert közeledik a lehetősége annak, hogy az új választások révén alkotmányos küzdelmünkben mi, magyarok is szélesebb, képviselőkkel jobban megrakott frontot foglalhatunk el.

Ha a politikai tenni- és tudni valók dolgában pontos sorrend akarunk tartani, első helyen a községi választások ügyével kell foglalkoznunk.

A községi választói névjegyzékek kiigazítása

Miután az új törvény alapján az első összeírást múlt év őszén csinálták meg, az első kiigazítást most kerül a sor. Ehhez képes mindenki, aki az első összeírásnál kimaradt vagy állampolgár

sági ügyét azóta tisztázta, avagy pedig ez év folyamán 21. életévét eléri, *kérje felvételét a listába*, s ha ez nem történék meg, *február 1. és 10. közötti időben az illetékes járásbíróshoz ez ellen adjon be fellebezést, a jogát bizonyító okmányok bemutatása mellett.*

Veszedelemben a vallásszabadság!

A falu magyar népének mindennapi társadalmi életét legközelebről érinti az a törvény, melyet most gyártanak Bukarestben a vallások szabad gyakorlatáról. Különös törvény lesz ez. Különösképpen különös itt Erdélyben, hol a vallások tökéletes és egyenrangú szabadsága idestova négyszáz esztendősi hagyomány. Ez a törvény sok minden akadékoskodó rendelkezés mellett, például kimondja, hogy a református, evangélikus és unitárius egyházak „*Alapszabályaikat*” jóváhagyás végett mutassák be a miniszteriumban. Egyszóval Luther, Kálvin, Dávid Ferenc tanítása és egyházi törvényei a jövőben a liberális kormány jóváhagyásától fognak függni. A katolikus egyház jövő dolgát pedig az a konkordátum megegyezés készül szabályozni, melyet kormányunk a szentszékekkel akar megkötni. Ennek a készülők konkordátumnak a legnagyobb baja pedig éppen azonban az, hogy igen nehezen készül és sok tekintetben csak úgy függ az új vallástörvénytől, mint a többi egyházak ügye. Az új vallástörvény tervezetének egyik legsérlemesebb intézkedése az, mely a vallási élet minden a templomon kívül való megnyilatkozását *előzetes rendőri engedélyhez köti*, vagyis, egyháztársadalmi és hitbuzgalmi egyesületek gyűlései és ünnepelei, felvonulások, körmenetek stb., szóval éppen azok a külsőségek, melyekkel mindenkorban és minden országban a

vallás szabad gyakorlatát kimutatni és bizonyítani szokták, a görögkeleti állam hatóságainak engedélyétől fognak ezután függeni.

Az új választói törvény.

Ugyancsak erre az utolsó ülészakra maradt a választójogi törvény megszavazása is. Ez lesz az a törvény, mely szerint a tavasszal a nép az új képviselőket megválasztja. Arról, hogy milyen lesz, sokféle szóbeszéd járja, az eredeti javaslat is ismeretes, a végső szöveg azonban még nem került nyilvánosságra. Minden valószínűség szerint a képviselők és szenátorok választása megyénként fog történni, úgy, hogy minden párt annyi jelöltet állít, amennyi képviselő, vagy szenátor a megyére esik, s a nép ezekkel a listákkal szavaz. A javaslat kifejezetten kimondja azt is, hogy a szavazást egy nap, reggeltől estéig be kell fejezni.

Szóval, akik ezt csinálták, ezzel hallgatólagosan maguk is beismerték azokat a szégyenteljes urnalopásokat, melyek 1922-ben az éjjeli megszakítás folyamán végbementek.

Merre visz a mi utunk?

Ugy a községi, mint a közleledő országos választásokkal kapcsolatosan sok szó esik arról, hogy a Magyar Párt emberei Bukarestben különféle egyezkedő tárgyalásokat folytatnak. Ismeretes a csucsai paktum dolga is, mely az Averescu-párttal kötött választási egyezményt kormányra jutásuk esetére biztosítja. Hogy hogyan s mint állanak ezek a dolgok, arról akkor sem volna okos dolog a nyilvánosság előtt sokat beszélgetni, ha igaz volna is mind az a sok hír, ami ezekről a dolgokról kering. A valóság pedig csak ennyi: *a Magyar Párt emberei megfeszített*

figyelemmel és éber vigyázással törekednek arra, hogy a közleledő választásokon a lehető legnagyobb képviselőt szerezze meg népünk számára és semmiképpen se kerülhessenek abba a szomorú helyzetbe, mint 1922-ben. Ebben a munkájukban pedig csak akkor segíthetjük őket, ha egyfelől teljesen megbizunk becsületességükben és ügyességükben — hiszen a számonkérés joga amúgy is megmarad mindig, — másfelől pedig minden erőnket a szervezkedésre fordítjuk, hogy a választási harc pillanatában, népünk minden erejét és akaratát azonnal harcba lehessen vetni, még pedig ott és akkor, hol arra szükség van.

Dr. Sulyok István.

**Köhögésnél,
hurutnál,
tüdő-
gyengeségnél**

enyhülést és gyógyulást,
étvágyat és erőt hoz a

SIROMALT,

melynek gyógyanyagait a világ legelső és
lektünőbb orvosai rendelik.
Minden gyógyszerárban hapható.
Kérjen oktató füzetet, tüdőgyengeségben
szervenők számára.

„GER” Krayer Laboratoriumtól Timisoara

KÜLFÖLD.

A frank-hamisítás. A magyar politikát még mindig a teleplezett frank hamisítási ügy tartja izgalomban. Eddig már teljes bizonyossággá vált, hogy közönséges bűncselekményről van szó, melynek a politikákhoz semmi köze, legfeljebb annyiban, hogy eladósodott tervezői néhány jóhiszemű szakembert s ifjut nehézfias célok emlegetésével voltak beáldozatul a bűncselekménybe — a saját anyagi érdekeik biztosítása végett. Mégis, az országnak azok az elemei, melyek nem nézik jó szemmel az ország pénzügyi megszilárdítását és az elért külpolitikai súlyát: ezt az alkalmat is megakarják ragadni a kormány megbuktatására. Allandóan hangoztatják, hogy titkolódik, nem akarja az egész tényállás felderítését, mert maga is ludas a dologban. Ez a felfogás annál szembeötlőbb, mert a kormány utasítására az ügyészség a legnagyobb eréllyel vezeti a nyomozást és a külföldi újságok, de legfőképp az elsősorban érdekelt francia kormány, a legnagyobb hatósággal nyilatkoznak a magyar hatóságok munkájáról. A nyugat-európai nagy világlapok, különösen pedig az angol újságok mind megállapítják, hogy közönséges bűncselekményről van szó s e miatt semmi külpolitikai lépésre nincs szükség Magyarországgal szemben. A kis-antant tervezett beavatkozása is elmaradt, még pedig nemcsak a nagyhatalmak egyöntetű elutasító magatartása következtében, hanem azért is, mert a szerb nyomozás megállapította, hogy nincs összefüggés a frank-hamisítás s a dinár-hamisítás között, amelyet azután fedeztek föl.

A magyar nyomozás újabb adata — néhány fiatal terjesztő letartóztatásán kívül — Zdravetz tábori püspök és Baross Gábor postatakarék-pénztári igazgató részvételének tisztázása. A püspök a résztvevőket titoktartásra eskette meg, azonban nem tudott arról, hogy a titoktartás milyen ügyre vonatkozik. Baross Gábor pedig szabályellenesen kölcsönt

folyósított a hamisítóknak, bár magát a célt nem ismerte. A szabálytalanság miatt azért mégis felfüggesztették állásától.

A frankhamisítás ügyét a magyar nemzetgyűlés is tárgyalta. Az ellenzék, különösen a szocialisták lármás támadásokat intéztek Bethlen ellen, abba a gyanuba akarták keverni, hogy a frank-hamisítás politikai vonatkozásait el akarja tussolni. Bethlen fölényesen intézte el a kérdést, bejelent abba is, hogy a parlament tagjaiból bizottságot alakítsanak, amely politikai nézőpont alólt is megvizsgálja a frank-hamisítókat. A helyzet úgy alakul tehát, hogy a Bethlen-kormány megerősödve fog kikerülni az ügyből.

Albrecht nem akar király lenni. Többször bejárta már a világsajtót az a hír, hogy az Erdélyben is ismert Albrecht főherceg a magyar koronára törekszik és erős pártja is van Magyarországon. Ugy látszik, a főherceg meguzgán. A híresztlést s most a legnagyobb angol újságban, a „Times”-ban határozottan kijelentette, hogy semmi ilyen szándéka nincs.

Ellenfelek közös baja. Kormányválság van Franciaországban s ez a baja Németországnak is. Egyiket pénzügyi kérdések izgatják, a másikat még mindig a locarnói egyezmény. Mind a két országban lehetne polgári kormányt alakítani, mert a polgári középosztály, mint a világon mindenütt, itt is önzetlenül támogatná a nemzetépítő munkát, de a szocialisták magartatása lehetetlenné teszi egy erős kormány megalakítását mind a két országban. Ime, minden régi nagy ellentét mellett is — a közös okok egyenlő bajt okoznak a két nagy birodalomban.

A cseh parlament. Még élénk emlékeinkben vannak azok a botrányok, melyek miatt az új cseh országgyűlést el kellett napolni. Mostanság akarták újra megnyitni, azonban bizonytalan időre elhalasztották az összehívást, mert az ellenzék, de különösen a tót néppárt kijelentette, hogy kívánságaik teljesítése nélkül szó sincs rendes üléséről.

Mint nagyon érdekes dolgot megemlíti, hogy a tótok egyik vezérét,

Fodor Miklóst, egy színmagyar rület választotta meg képviselő s ő a legbátrabb és legerélyharcosa a magyar-tót barátság

Csehország külpolitikája körül mindjebb közlekedik Oroszhoz. Ez teljesen érthető is a női egyezmény óta, mely Csehországot Németország felől védtelenül hagyta. Viszont cseh külpolitikával kapcsolatban egész nyíltan emlegetik a cseh kormányt, hogy Romániát egészen magának Oroszországgal szemben, Besszarbiát igényelné.

Ime — mit ér a cseh bar
Olasz politikai élet. A fascista vezért, Mussolinit az új király ugra nagy kitüntetésben sítette. Emiatt hűséges pártja, a szággyűlés ujonnan összehívásán, nagy ujongással fogadta. uttal azonban az ellenzékiet tusakodásután kiszorította a tere. Ugy látszik, Olaszországban nyíltan erős a nemzeti irány, nyíltan leszámol minden ellenzékkel.

A leszerelési konferencia lasztása. A világsajtóban többé-kevésbé nyílt célzások láttak látogat arról, hogy Anglia elhalasztani a leszerelési konferenciát. Ezeket a híreszteléseket az új kormány határozottan megcáfolta. Valószínű, hogy Anglia nem lesz a konferenciának, mert tudja, hogy ez ma még nem eredményes munkát végezni.

A szovjet bajai. Már régebben beszélték, hogy a szovjet-kormány sulyos belső bajai vannak látszik, a hír igaz, mert a szovjet központi bizottságának ülésén hónappal elhalasztották.

HÖNIG FRIGYES AR

Románia legrégebb és legnagyobb
HARANGÖNTŐÉ

Alapított 1840-ben.
Ajánlja saját találmányú szabadalm

HARANGJAIT

a hangok előre való meghatározás
Vas harangszerelvényeket és vas harang
állványokat. Nemesanyag, nemesm

„ZEUS” Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári lerak
Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindenn
bel- és külföldi elsőrangú szövet és bélésaru
Cím: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.

H I R E K.

Munkatársaink.

Tiltakozás a papirosdrágulás ellen. Az a sok ráfizetés, ami a papiros beszerzése körül a lapokra nehezedik, a bukaresti újságokat is tiltakozásra indította. Az újságok és a könyvkiadó cégek igazgatói a napokban értekezletet tartottak, amelyen hangos elégedetlenséggel tárgyalták a papiros árának folytonos emelkedését. Bizottságot küldtek ki, amelynek feladata, hogy az ipartügyi minisztert az állapotok tarthatatlansága felől fölvilágosítsa és figyelmeztesse arra a kárra, amely a lapok nehézségei révén a közművelődés ügyét fenyegeti. Az erdélyi magyar lapok nagy érdeklődéssel figyelik a bukaresti sajtó egyöntetű megmozdulását. Vajha megjavulnának a papiros beszerzés lehetőségei s ne kellene előfizetőinket legjobb akaratunk ellenére, időnként a díjak fölemelésére kérnünk.

Dr. Gergely Endre felgyógyult. Örömmel jelentjük, hogy dr. Gergely Endre, lapunk kitűnő munkatársa súlyos betegségéből felgyógyult s orvosi működését megkezdte. — Reméljük, hogy kedvelt, népszerű tollát is mihamarább munkába állítja a közegészségügy szolgálatára.

Nyugdíjasok öröme. A pénzügyminisztérium 8908—1926. sz. rendeletével felhatalmazást adott a pénzügyigazgatóságoknak arra, hogy 1926. január 1-től kezdődőleg drágasági pótlék címen a következő százalékokat fizessék: 1. Az összes hadirokkantak, árvák és özvegyek 50% drágasági pótlékot kapnak. — 2. Az összes állami civil és katonai nyugdíjasok közül azok, akik 1922. április 1-ét megelőző időben nyugdíjaztattak 50% emelést, akik 1922. április 1-től kezdődően 40% os drágasági segélyt kapnak. Az említett százalékokat a nyugdíj teljes összege után fizetik.

Ingatlanok átírási illetéke. A hivatalos lap legutóbbi számában közli az ingatlanok átírási illetékének felemelését. 150.000 lejtig 1%, 150.000-300.000 lejtig 1½%, 300.000-500.000 lejtig 2%, 500.000—800.000 lejtig 2½%, ezenkívül 3% az új átírási illeték. Ezenkívül részt kíván az állam az ingatlanok értéknövekedéséből is. Ha például valaki egy évvel ezelőtt 100 ezer lejtért házat vett és eladja millióért 300 ezer lejt különbözetnek 12%-át, vagyis 36.000 lejt köteles megfizetni.

Cluj / Central University Library Cluj

Ama jó barátok közül, kik kis lapunk törekvéseit megértették és kezdetől fogva szível-lelékkel támogatták: *Vásárhelyi János* kolozsvári református esperes egyike a legjobbaknak. Sok lelkes és tanulságos cikket írt a *Magyar Néphez*, sok jó tanácsot, eszmét és irányítást adott a szerkesztés nehéz munkája körül. Az erdélyi magyarok feladatait senki nála jobban nem ismeri és okosabb tapintattal meg nem ítéli. Hozzáértő barátja az irodalomnak s bírálatában, magán érintkezésében a szellemi munkások összetartásán, egy célra irányításán dolgozik. Közelebbről maga is a református egyházi irodalmat nagyértékű munkával gazdagította. *Bizonyágtétel* című beszégyűjteményét a Magyar Nép is ismertette. Könyvének nagy sikere alkalmából mi is örömmel fejezzük ki neki hálás elismerésünket.

Bevonulás. Az 1926. évfolyambeli ujoncoknak február hó 5-én kell bevonulniuk katonai szolgálatra tekintet nélkül arra, hogy kaptak-e behívót vagy sem, a fentjelzett időben jelentkezniök kell a hadklegészítő parancsnokságnál.

Ósrégi sirleletek. Egy angol tudós Dél-Amerikában évezredekkel ezelőtt eltemetett aszték holttestekre talált. Az asztékok Amerika őslakói közé tartoztak. Nagyon fejlett műveltségük volt. Amerika felfedezése után a spanyol hódítók kapzsisága és pálinkája hamarosan kipusztította őket. A mi angol tudósunk egy sóhegyben több aszték sírt talált. A só épségben tartotta a holttesteket, még pedig sokkal természetesebb épségben, mint a sok drága balzsam az

egyiptomi múmiákat, Tutan-Káment és társait, akiknél ezek az aszték múmiák (épen maradt holttestek) az idő tekintetében is sokkal vénebbek. A sónak az emberi holttestet épségben megtartó erejéről különben magyar történelmi példát is említhetünk. 1849 februárjában Vizakna mellett 300 honvéd esett el. A gyors hadi mozdulatok miatt nem volt idő arra, hogy átadják őket az anyaföldnek, hanem a közelben levő Nagyakna nevű beomlott sóbánya vizébe eresztették le a hős honvédeket. 1890 nyarán egy nagy fellőszakadás hét honvéd teljesen ép testét napvilágra hozta ebből az érdekes hősök-temetőjéből.

Furcsa jog és jogvédelem. Még a mai megbódult világ sok csuda-

Olvasóinknak!

A naptár-ügyben a következőket közöljük:

- a) Az első tömeges expedíció január 10-én lezárult, vagyis eddig kimentek tőlünk azok az ajándék-naptárak, amelyeknek címeit december 20-ig bezárólag kigépeztük, szóval azoknak a naptárjai, akiknek 1925-ös előfizetése hozzánk december 20 előtt beérkezett.
- b) Január 20—25 között mentek ki tőlünk azoknak a naptárjai (második expedíció), akiknek előfizetése december 20—31 között érkezett be hozzánk.

Tekintettel arra, hogy a kiküldött naptárak közül egyesek el is szaládhattak, vagy előfordulhatott az is, hogy egy-egy illetékes előfizetőnk tömeges expedíciónál a névjegyzékből akaratlanul kimaradt, arra kérjük kedves olvasóinkat, hogy így bekövetkezett esetleges sérelmükről nyílván levelezőlapon azonnal tájékoztassanak. Mi bejelentésük alapján a szükséges vizsgálatot megvizsgáljuk s igazuk esetén őket a naptár megküldésével készpénzesen kárpótoljuk. Ne méltóztassanak tehát mindjárt sérelmet látni vagy megkülönböztetést, nekünk minden olvasónk egyenlően kedves és értékes s minden igyekezetünk az, hogy kedvükre és meglegedésükre szolgáljunk. Megsértődés, neheztelés helyett kérünk egy bennünk bizó, nyugodt hangú levelezőlapot, amit készséggel intézünk el s így többre számíthatunk, mint igaztalan bizalmatlansággal.

MEZŐGAZDASÁG.

Változatos termelés-e?

— Gyergyói levél. —

A „Magyar Nép“ multévi 46. számban dr. Vass András elmondotta közelmultban Gyergyóban tett körjárata alkalmával a gazdálkodási viszonyokról szerzett benyomásait, s ezzel kapcsolatosan pár jóindulatú tanácsot adott a gyergyói gazdáknak. Csak ma-
 rtávlatból láthatta dr. Vass a gyergyói gazdasági helyzetet s ebből szűrte le megállapításait is.

Azért e sorok írójának, ki immár két évtizede tanulmányozza, figyeli és gyakorlatilag is odaadással próbálkozik a gyergyói gazdálkodási lehetőségekkel, legyen szabad dr. Vass cikkével kapcsolatosan egyet-mást elmondani.

Mikor a Gyergyó-vidéki gazdálkodási lehetőségekről szólnak, soha nem szabad szem elől téveszteni, hogy nem a bánati, mezőszéki, udvarhelyi s még nem is a háromszéki talaj éghajlati viszonyok között, hanem a tenger színe felett 700—800 méter magasságban, a havasok közvetlen lábánál gazdálkodunk, hol ez előtt csak száz évvel is nem a szántó-vető pacsirta dalos éneke, hanem haragos ősi fenyő szálak emelkedtek az ég felé, melyről a plébániák domus historiái és még ma is álló előregült házak gerenda-

egélnek nekünk. Oly vidék ez, melyet a gyergyói közmondás jellemez egész hüen: „Három hónap nem meleg, — kilenc hónap mind hideg!“ Nem rég mondá egyik kollégám, ki csak röviddel elébb került e vidékre melegebb helyről: „Ei, ei innen minél előbb oda, hol kukorica terem!“... Más itt a talaj, más itt a levegő és lényegesen mások a gazdasági viszonyok, melyeket mérlegelnünk kell, mert különben nem lehetnek megállapításaink tárgyilagossak s könnyen arra az utra tévedhetünk, sarkigazság szól: „Az elmélet gyakorlat nélkül olyan, mint a szekér tengely nélkül“.

Előre kell ezeket bocsátanom, mert különben szinte érthetetlenek lennének azok a hosszas megfigyelés és tapasztalatokból leszárt valóságok, melyek a nagy általánosságban elfogadott és bevált gazdálkodási elvekkel nem egyeznek, sőt némileg ellenmondani is látszanak.

Gyergyóban manapság háromféle gazdálkodás divik. Három község tagosított birtokon; a város szomszéd községe szabadgazdálkodással, zárt határon; a többi községek nyomásos rendszerrel gazdálkodnak.

Mind a hármát próbáltam, gyakoroltam.

Nagy előny a tagosított birtok, mikor a gazdának nem kell pár vékás földcséke művelése végett az egész határt összeszalagálni, időt fecsérelni, amellet szépen lehet vetés forgós gazdálkodást is folytatni s ezenkívül a minden kis pántlika föld mellett húzódo s a kártékony rovarok örökös tanyájául szolgáló megszámlálhatatlan határmesgye is eltűnik lakóival együtt, — megmővelődik. Épen 12 éven át gazdálkodtam ilyen tagosított a gyergyói viszonyokhoz mérten igen jó talajon. És néhány év után annyira kipuhult a talaj, hogy ember és állat lába belesüppedt s mert annyi kapást és pillangóst nem termelhetünk, földünket pár év alatt teljesen elfogta a perje. Szomszédom, egy lapasztalt jó székely gazda volt, az ő 50 holdas szántótagijával. Ez tagjának hasonfelét minden évben nyomásnak hagyta és legeltette. Terméshozama mindig több és hasonlíthatatlanul szebb és tisztább volt az enyémnél. Ugyanezen községnek kis gazdáit nem helyezkedtek, hanem csoportosultak, s a tagosítás során az elhelyezkedők után fennmaradt határrészt két részre osztották s minden kisgazda két tagot kapott a két határrészben. Ezen két határrész egyike felváltva mindig nyomásos legelő volt s a termés minőség és mennyiségre mindig különb volt az elhelyezkedett nagyobb gazdákénál, minden évben művelték az egész tagot és nem legeltethették. Két év óta zárt határon szabadgazdálkodást kell folytatnom, mert épen idejövetelem idején tértek át hiveim a nyomásos rendszerről a szabadgazdálkodásra. A szabadgazdálkodás két évi eredménye: silány termés és földcsékeink elperjésedése. Ezen eredményt előre látva jósolta meg egy tapasztalt öreg székely, hogy a jó kenyeret ezután csak a „Miatyánk“ból fogjuk ismerni. Most többen azzal kísérletezünk, hogy őszi vetésre nyomásba hagyjunk két-három darab földet, de ez sem fog beválni, mert nem taposhajja legelheti azt az állat. Ugy május havában szeretném bemutatni a mi zárthatáros terményeinket s a közvetlen — két méteres út választja el — szomszédágunkban levő nyomásos gazdálkodást űző község vetéseit. Már az ősz folyamán feltűnő volt a különbség, tavasszal meg össze sem lehet majd hasonlítani.

Minta gazdaságok mindenesetre kívánatosak volnának, de a székely minden konzervativizmusa dacára, tudja már, hogy a kapás és pillangós növény javítja, hizlalja a földet, és praktizálja

is, de ez a mi silány talajunkon egymagában nem elég. Szinte hallom az egyhangu választ: trágya... trágya és kápás-pillangós. Az utóbbit mondom, próbáljuk, de nem elég, műtrágyával is kísérleteztünk, de nem vált be. Istállótrágya kellene, de ez kevés van. Mikor egy hold földre 80 szekér trágya szükségeltetik, honnan teremtsé elé, a kis gazda, ki alig képes egy pár állatot tartani. Erdőink, legelőink nagy részét az agrárreform során elvették s ennek folytán aztán míg a szomszéd Vasláb község román lakosai a fölünk elagrárizált legelőnkön 400 drb. hazajáró tehenet legeltetnék addig a tekerópataki gazdának, nincs annyi legelője közelben, hogy egy libát kihajtson. Állatait kénytelen nyáron is bentartani, takarmányát étetni, s ezért kellett állatállományát leapasztani. Mig nyelmissé gazdálkodást üzött, volt legalább silány legelője, hol kibocsátott állatai taposták a talajt, pusztították a perjét és apró rovarokat.

Hálával fogadnók, ha szakembereink valamelyike helyzetünkben valami praktikus tanácsot segítene, de mindaddig mi nálunk szinte általános vélemény, hogy a gyergyói viszonyok között legpraktikusabb és legbevalóbb a nyomósos gazdálkodási rendszer, és pedig háromfordulós beosztással, mikor az összhatar kétharmada mindig vetés, egyharmada pedig legelő, nyomós. Aki nem hiszi jöjjön ide és állításaink valódiságáról meggyőződhetik. Gyergyóban a békeidőben több mintagazdaság volt, mi egyeseknek előnyös is volt, de kihatásaiban kevés volt a haszon; ezek helyett én az „Ellenzék” legutóbbi számban „Korszerű iskola” címen ismertetett Sanderson-féle iskola típust vezetném be, mely mai változott viszonyaink között valószínűs áldás lenne minden tekintetben. Erre az alkalom is szinte kínálkozik, csak épen fel kellene hívni az illetékes körök figyelmét. A kath. Státus a körülmények kényszerítő hatása alatt komolyan foglalkozik gimnáziumai számának oly nemű apasztásával, hogy azok némelyike kereskedelmi vagy ipari szakiskolákká alakították át. Kisebbségi helyzetünkben ugy gazdasági helyzetünk mint gyermekeink jövője parancsolólag követeli a Sanderson-féle iskolák bevezetését. Amit Marosvásárhely félbehagyott kényszerült, vegyék át váltsák valóra egyházaink vezetői.

Dr. Péterffy Lőrinc
esperes.

Szerkesztő megjegyzése: Nagy örömmel fogadnók, ha e kitűnő cikk írója olvasóinkat a Sanderson-féle iskola lényegével megismertetné.

Terményárak.

Temesvár: Buza 930—935, rozs 600, árpa 510, zab 510, tengeri 400, február-márciusra 420 mázsánként, lóheremag 55, lucernamag 50 kg ként, bab 450—480, kendermag 600—620, lenmag 1250—1300, napraforgómag 720—750, burgonya 1400, napraforgóolajpogácsa 600—620, kendermagpogácsa 250—350, korpá 320—330 Lei mázsánként.

Kolozsvár: Buza 930—940, rozs 610—620, zab 540, árpa 500—520, tengeri 430—440, márciusra 450, burgonya 1600, borsó 550—600, lencse 1300 Lei mázsánként.

Borárak. Az 1924-es bortermeléssel szemben a tavalyi termés minősége gyengének mondható s így természetesen az árak is jóval alatta maradtak a tavalyelőtti áraknak. Az áralakulást egyébként a gyenge kereslet, valamint az olcsó, de az erdélyi termést meg se közelítő regáti kínálat befolyásolja. 1924 évi nehéz 20—24 fokos bor, a szilágysági és érmelléki könnyebb borokat kivéve, 25—30 L. közt váltakozik. Tavalyi borokért Kolozsváron az alábbi árakat fizették: szilágysági és érmelléki 12—15, küllőlőmeti 13—20, Torda és Enyed 20—26, Teke 25—30 Lei.

Állatárak.

Szekelyudvarhely: Fejős tehen borjuval 8—12.000, 4—6 hetes borju 800—1500lei darabonként. Jármos ökör 16—18.000 lei páronként. Hizott sertés 32—34 lej kg.-ként élősúlyban, 6 hónapos süldő 1000—1200 lei.

Kolozsvár: Prima ökör 16—22, vágóökor 14—17, vágótehén 12—14, növendékmarha 15—16, vágóbivaly 10—12 lei kg.-ként élősúlyban.

Nagybánya: Prima ökör 16—17, vágóökor 13 lei kg.-ként élősúlyban. Hizott sertés 34—35 lei kg.-ként élősúlyban.

Ipari árak.

Építési anyagok: Mész 15—16000, gipsz 18000 lei vagononként. Horgonyolt cserép 450, hódfarku 2'50, belföldi eternit 13, külföldi 15, fehér fayence 650 lei négyzetméterenként.

Benzin: könnyű 15, közép 13'50, nehéz 12'50L. Kétszer finomított petroleum 5'25—5'50 L.

Bőrárak: vache crupon 210 250, vachelábastalp 155—165, vachenyak 115—130, vachehasszál 110—125, bivaly crupon 155. Belföldi box borju 61—84, marha 52—70 Lei.

Fűszerárak: Kristálycukor 27, por 28'50, kocka 30 Lei. Rio kávé 122,

Salvador 168, Ceylon 185 Lei. goon rizs 24, japán 32 Lei. Borsfabéj 80, vanília 2320—2350, mák 100—110, mák 50—52, mandula dióbél 70—75.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. január 23-án.

1 dollár	= 228—231
1 font sterling	= 1120—1130
1 svájci frank	= 44'50—44'80
1 francia frank	= 8'60—8'80
1 lira	= 9.30—9.50
1 arany márka	= 54
1 cseh korona	= 6'82—6'86
1 dinár	= 4 05—4 15
1 osztr. shilling	= 32'40—32'60
307—313 magy. K	= 1

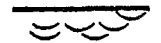
Tavaszi ültetésre legnemesebb fajta

gyümölcs- és szőlő-oltványokat, rózsákat stb. a

Tóthfalussi és Tóth
oltványtelepe

Tárgu Mureş - Marosvásárhely

Városi és villa kertek részére nagykészletben tartunk törpegyümölcsfákat.

Árjegyzéket szívesen küldök

GERGELY FERENC UTÓL

(Cégtulajdonos DR. NEMES FERENC)

fűszer-, gyarmatár-, termény-, gyógyany

és lestekáru kereskedése.

Gluj-Kolozsvár. Telefon: 154.

Nagyban! Kicsinyban!

Vetemény- és virágmagvak

Gazdasági magvak:

Lucerna, arankamentes ólomzárólt
Bépmagvak: Colossus, Sacharosa, Memmuth, Olajbogyó, Echendorfi Phacelia, elsőrangú mézeldő növény. Fűmag, eredeti skót angol perje. Bükökony, Baltacim, Dughagyma Oltóvlasz a legjobb minőségben. Almola, Enda-Ehlnoin, Salfarol és más növényvédelemiszerek.

Garantált fajazonosság és csirahépesztés

MULATTATÓ

Szeresd a földet!*

Belőle vétettél. A hátán hordoz.
Barázdáit megnyitja tavasszal,
Hogy teleszórjad éltető maggal.

Készíti nyárára dús lakomádat,
Őszre gyümölcse üdítő nedvét
Rakott ágain kínálja feléd.

Nem kérdezi, hogy szereztél érdemet,
Vagy hasznodat se vette a világ,
Titkon etet: jó anya rosz fiát.

És elpihentet, hogyha elfáradtál...

Szeresd a földet!

Nézd a télidőt

— A vén egyházfit — gondos kezekkel
Borít rá fehér oltárterítőt...

Mael Ferenc.

Makk-ász.

Előző közleményben János gazda elpanaszolja Miska házalónak, hogy a felesége eszét megzavarta a kártyavetés, a makk-ászból közeli halálra következett. Miska vállalkozik rá, hogy az asszonyt kigyógyítja rögeszméjéből.

A kis ház a falu közepén állott bekerített udvar közepén. Két ablaka az utca felé fordult és aki beszélni akart a házbellekkel, egy kis kapun át az udvarra került. Itt ment be az órás.

Miska belépett a konyhába, ahol a tűz vigan pattogott és hallotta, hogy a szobában az asszony félhangosan valami szent éneket énekel; kopogtatott és belépett.

— Jó reggelt!

— Hozott Isten, Miska!

— Köszönöm, köszönöm — dadogta, mert egy pillanatra nem tudta, hogy mit mondjon, annyira meglepte az asszony beteges színe. Alig hárcm hónapja itt egy ügyes, piros-pozsgás menyecske fergelődött és most — talán nem is ez volt? — egy hervadt asszony állott előtte fáradt tekintettel. Egy pillanatra félrehuzta a száját, azután szerszámzacskóját egy székre dobta, az órákat pedig a ládára tette; erre odalépett az asszonyhoz és így szólt:

* Mutatvány a szerzőnek jövő hó folyamán „Pirkad az égjaj” címen megjelenő verskötetéből.

— Az Istenért, milyen rossz bőrben vagy! Valam bánafod van? Talán nem szeret már az urad?

— Óh, Miska — mondta az asszony — tudom én, hogy mi bajom van. Nemsnkára eljöhetsz a temetésemre.

— Mi a csuda! Talán még sem áll oly rosszul a dolog? Ti, asszonynepek sok mindent beképzettek magatoknak.

— Azt hiszem, hogy épenséggel elég rosszui vagyok és holmi beképzelés miatt nem fogok olyan szorgalmasan készülni az utolsó órára, mint ahogy teszem.

Az asszony az asztalra mutatott, amelyen egy ócska könyv volt feltitve; a házaló odalépett s lapozgani kezdett benne. Csaknem minden oldalon durva íametszet volt, melyek a pokol különböző jeleneteit ábrázolták, amint a szegény lelkeket rostélyon piritották, nyársra huzták és több flyest műveltek, mint ahogyan az a pokolban szokásos.

— Nézd csak — mondta Miska — ha a helyedben lennék, akkor inkább az égbe készülnék elő és ha az urad helyében lennék, akkor ezt a szemetet tüsszént a tűzbe dobnám; mert a te beszédednek se füle, se farka.

Erre az asszony dühbe gurult.

— Te félbolond! — kiáltotta — mit értesz te az ilyen halálosan komoly dolgokhoz! Mondd el sületlen tréfiadat a korcsmában, de nem egy haldokló szobájában! Mulattasd az ostobaságaiddal azokat, akik hozzád hasonló, de ne botránkoztasd meg azt, akit a halál kerülget. Érted? Kotródj innen! Kipenderítenélek, ha nem érezném magam annyira gyengének és betegnek!

— Az ám — jegyezte meg Miska — amint látom, a tüdődnék ugyan nincsen semmi baja!
Erre az asszony a földre sütötte a szemét; biztosan azt akarta látni, hogy vajjon tisztára van-e surroiva; azután köhécsegni kezdett és olyan halk hangon, hogy még a sarokban az egér sem tudta volna elfüleselni, így suttogott:

— Bizony, kedves Miska, te könnyen beszélsz, de tudom én, amit tudok.

— Úgy hiszem, nem lenne nagyon nehéz, hogy én is meg tudjam. Csak mondd meg! Hát hogy jött egyszerre ez a nagy meghalhatnékod?

— Isten újjmutatására!

Erre a szóra az asszony megkapaszkodott az asztal szélebe, mintha a lábai felmondták volna a szolgálatot.

— Oh, te szegény földi teremtes — mondta az órás. — De ha nehezedre esik az állás, itt a szék.

Az asszony leült és így folytatta:

— Szilveszter estéjén mi, asszonyok innen a szomszédságból kártyát vetettünk.

— Jó időtöltés — jegyezte meg Miska.

— Igen ám, de nekem jutott a makk-ász.

— A makk-ász?

— Úgy bizony! A makk-ász!

— Na, és aztán?

— Hát ez nem elég. Tudod, hogy ez mit jelent? A közeli halált!

— Ezt most hallom először — mondotta a házaló. — Örök életemben minden kártyavetéshez értő embertől úgy hallottam, hogy a makk-ász váratlan pénzt jelent.

— Talán el akarsz bolondítani? — kérdezte az asszony. — Amióta csak fennáll a világ s amióta csak kártyát vetnek, soha senki nem hallotta, hogy a makk-

ász pénzt jelentene! A makk-ász a sirkeresztet jelenti, amely alatt jó magam nemsokára nyugodni fogok.

— És falusi libákat jelent — kiáltotta Miska; valószínűleg tűzbe jött. — Ha nem tudtok valamit, ne bibelődjétek velem. A makk-ász pénzt jelent a házhoz, punktum.

— Nem igaz! Halált jelent!

— Pénzt! — ordította Miska és öklével az asztalra ütött. — Ellenkezni akarsz ilyen öreg emberrel, aki többet járt a világban, többet látott és többet tud, mint te az összes szomszédasszonyaiddal egyetemben? Különben hidd azt, amit akarsz; emészd magad tőlem, amíg kivisznek a temetőbe; de ha a makk-ászt a koporsofedelede szegezteted, akkor is megmaradok a szavam mellett, hogy a halált nem jelenti.

— De Miska! — mondta az asszony és összecsapta a kezét az öreg hallatlan makacsságán.

— Mondd csak — szólt az öreg — közel állott hozzád a makk-ász?

— Éppen a tők-felső mellet, az volt az én kártyám.

— Tudom: leányoké a piros felső, asszonyoké a sárga. De értsd meg, ne keljek fel a helyemből, az ördögök elevezen szakgassanak szét, hogy az utolsó ítélet napján soha össze ne tudjam szedni magam...

— Az Istenért, Miska, hallgass!

— Vesztsem el az örök üdvösségemet, ha mihamarabb váratlan pénz nem kerül ide a házhoz! Azt hiszem, ennél jobban nem átkozhatnám el magam; ezzel csak megelégszel, s hiszel nekem!

— Te szerencsétlen, ugyan ki kívánta, hogy ilyen istentelenül átkozódjál? De talán megbocsátja a jó Isten, mert tévedésben vagy; a makk-ász semmi mást nem jelent, mint a halált.

— Jó — mondta a házaló, vette az óráit és a vállára akasztotta. — Maradj hát amellet. De én olyan ember vagyok, aki ide oda vándorolva keresem kenyeremet; így senki sem veheti tőlem rossz néven, ha kihasználom azt, amit tudok. Fogadj velem, asszony! Annyi idő sem lesz, hogy lefeküdj meghalni s máris itt lesz a váratlan pénz a házban. Ha veszténék, akkor biztos lehetsz benne, olyan gyönyörű temetést rendezek neked, hogy csoda! Amennyi pap a környéken csak van, az mind ott lesz. De ha nyerek, akkor az enyém a váratlan pénz. Felcsapsz?

— Ugyan eredj! Hogyan is jönnél te ahhoz, hogy engem eltemettes.

— Mindegy. Ha vesztetem, fizetek. Olyan szépen eltemettetek, hogy a szived is repesni fog az örömtől. Csapj fel, no!

— Hagyj békében!

— Megveszem neked a legszebb szemfedőt; olyasmivel csak úri népeket takarnak be. Erre már csak fogadsz?

— Dehogy fogadok. Bűn az ilyesimből íréfát üzni.

— Ugyan — nevetett Miska — nem mersz fogadni, mert jól tudod, hogy a makk-ász pénzt jelent.

— Halált jelent — kiáltotta az asszony. — A pénzt pedig, amiről azt sem tudom, hogy honnan kapnám, neked adom.

Jól van, jól; szavadon foglak! Szóval nekem adod a pénzt! Azzal keveset törődöm, hogy honnan jön. De erre adj kezet, nehogy később letagadd!

A menyecske habozva nyújtotta a kezét.

— Így ni, áll a fogadás! De megmondom neked, hogy egy krajcárt sem engedek el. Tudom, hogy most keveset törödsz ezzel, de annál több gondod lesz később. Az urad haragos lesz, ha a pénz, alighogy megmelegsik, máris kirepül. Nem akarok köztetek ve-

szekedést támasztani. Ha ügyes vagy és jól garkodsz, talán összehozol magad is annyit s így a jednek nem is kell megtudnia, hogy vesztettél. A egy évet, de a tegközelebbi újévkor eljövök és k telem a pénzemet. Ha kíváncsi vagy, kártyát is ved; már csak úgy, ahogy értem, addig pedig áldjon!

— Talán mégis... Ugyan, akkor már semmi sem lehet bizni. A makk-ász halált jelent!

Végre maga sem tudta, hogy a nyereségtől jenen, vagy a veszteségtől örüljön.

A befejező részben arról lesz szó, hogy milyen hatással az asszonyra a Miskával kötött fogadás?

Németből fordította; dr. Rajka László

Történetek a Blaha Lujza életéből

1.

Pesti tartózkodása alkalmával Ferenc József király is meghallgatta Blaha Lujza énekét.

Egy kihallgatás alkalmával egy szólt gróf Andrássy Gyula miniszterelnökhöz:

— Tegnap megint megnéztem Blahánét. Köszönöm, hogy felhívta reá a figyelmemet: egy csodálatos művész, egy valóságos tündér, amilyenről csak álmodni lehet. Első a művészetben, első a szépségben.

— És első, Felső a magyarságban! — tette hozzá gróf Andrássy.

2.

Blaha Lujza meglágyítja a király szívét.

Sokat írtak a lapok annakidején, 1896-ban, a gyilkosságról, amelyet tizenhárom magyar huszárveterán el Galiciában, Braikovice nevű községben elkövetett. A huszároknak egy igen kemény és kegyetlen őrmestert, Diószeghy Mihálynak hívták egy éjszakán a tüzérség három elkeseredett magyar közhuszár lekaszabolta az őrmestert. A hadbíróóság a huszárokat halálra ítélte, hogy hogy nem, egyszerre nagy lett a részvétel a királylára ítelt huszárok iránt. Megmozdultak a vármeztől azok, amelyeknek a huszárok szülőitől voltak, felálltak intéztek Ferenc József királyhoz, hogy adjon kegyelmet a halálraítélteknek. Természetesen maguk a halálraítéltek is kegyelemért folyamodtak az uralkodóhoz, de senki sem használt. A kegyelmi kérvényt elutasították és csak alig néhány nap választotta el a halálraítélteket a kivégzéstől.

És ekkor egy estén a régi Népszínházban a király bugyelláris kertült színlere. Török Zsófi híres színpét Blaha Lujza játszotta és az udvari páholyban ült Ferencz József is. Folyt az előadás, Blaha Lujza minden jelenetét, minden énekszámát megtapsolták megújráztatták és a tapsolók közt talán a leglelkesebb volt maga a király, aki kihajolva a páholyból, hallgatva élvezettel a darabot. És ekkor az egyik énekszámán különös dolog történt. Blaha Lujza, anélkül, hogy senki előre valakinek is szólt volna, önkényesen, ötletszerűen megváltoztatta egy versnek a szövegét. Talán egy hablanaital előbb maga sem tudta, hogy más szöveget énekelni, mint az eddigi előadásokon. Ezt énekelte

De szeretnék a királlyal beszélni,
Hogy megtudnám a szemébe moudani,
Adjon pardont az én kedves babámnak,
Meg annak a tizenhárom huszárnak.

Az utolsó sornál az egész nézőtér felállt és úgy
szöszölt ezt a váratlan és megindító rögtönzést. Ferenc
szék király pedig fölállt a karosszékéből, kihajolt az

udvari páholy peremére, nem tapsoit, hanem ennél jó-
val többet tett, meghatottan és nagyon-nagyon komo-
nyan bólintott le a szinpadra, Blaha Lujza felé. Blaha
Lujza és az egész nézőtér megértették ezt a nagyszerű
bólintást és újból kitört a taps és az éljen. Másnapra
megjött a kegyelem a halálraitélt tizenhárom huszárnak.
Sok-sok sikere között Blaha Lujza talán erre az
egy sikerére volt a legbüszkébb.

ZERKESZTŐI ÜZENETEK

Mindenkinek!

1. Apróhirdetéseink tarifája: Min-
n szó 4, vastagabb betűvel 8 L.
Kisebb hirdetés 40 L. Állást keresők
szére 20 szóig 40 L. Előfizetőknek
minden szó 3, vastagabb betűvel 6 L.
2. Kérjük olvasóinkat, hogy nagyon vigyáz-
nak a postai tarifa felemelésére, különben
kínk kell naponkint megfizetni hiánvosan
megyegzett leveleikért a büntető-portót, s az
ezen leveleket ezután nem fogadjuk el.

Az új díjak:

Rendeslevelezőlapra 1 L. rendes 25 b. segély	
Képes	2 " " " "
Rendes sulyu egyszerű	
evélre	3 " " " "
Rendes sulyu ajánlott 9	

A postai tarifa drágulása következtében
vételes könyvküldeményeink ezután az
zínél 5 Leu-val drágábbak lesznek.

Miután a román helynevek sok-
sok megváltoztak, nagyon kérjük
olvasóinkat, hogy levelezésükben a
szász nyelv elnevezést is mindig tegyék
be, mert különben igen sokszor nem
tudunk a helynéven eligazodni. Hason-
lóan írják oda mindig törzskönyvi
számukat is és az utalványon a pénz
összes rendeltetését.

Ha valakinek a lapja elmarad,
közvetlenül azonnal jelentse, hogy
hiányzik, s ugyanakkor írja meg
az időpontot és pontosan a címét is (név,
utca, posta, megye), hogy lássuk,
hol van a címében hiba.

Ha valaki utalványon jelenti
a hiányzó lapok fizetését, s a lapot sokáig nem
kapja, ennek oka legtöbbször az, hogy
az utalvány későre érkezik be. Káro-
lyi azonban senkit sem ér, mert
a hiányzó lapok fizetését ugyanis csak attól az idő-
ponttól számítjuk, amikor címére az első
lap megindítottuk.

Miután egyik számtól a másodikig
az előfizetőink százával jönnek, teljes
bizonytalanság a lapot nekik vissza-
adni, vagyis 1926. január 1-től
közvetlenül küldeni. Ezt ne is tessék kérni.
Mindenkinek csak azt a lapszámot
írják meg legelőször, amely elő-
fizetésének beérkezése után legelőször
jelenik.

8. Ha valaki Kolozsvárt jártában
személyesen akar fizetni, csak a „Ma-
gyar Nép” Kiadóhivatalánál (Unitá-
rius Kollégium mögött, volt Brassai-u.
5. I. emelet, 17-es szoba) fizessen,
sehol máshol.

Özv. E. L.-né és Sz. B. Mezőbánd, B.
Gy. és N. R. Görgényzentimre, D. I.
Krasznarecse, N. J., V. I., B. S. és K. S.
Koronka, K. B., U. S. Nagykároly, Sv. I.
Kaplony, B. L.-né Világos, D. B. és S. G.
Köszegremete, Diák-Egylet-Torda, M. G.,
M. Gy. és Sz. R. Csikszentgyörgy, N. A.
és H. S. Nagybacon, M. L. és G. L. I.-é
Lövete, K. M. Deményháza, Zs. L. Fiátfalva,
P. Gy. Simonyifalva, Gr. J. és P. L. Vilá-
gos, K. A. és B. G. Rézbánya, Gy. A. és
M. J. E. Lövete, P. E. Székelykeresztúr,
dr. T. J. és B. M. B. Szatmár, T. I. Nagy-
károly, Ifj. K. Zs., Sz. M. Apa, M. I. és
M. Gy. Jákótelke, P. B. F. Kásonaltiz,
P. Gy. Kásonimpér, B. A. Ördöngösfűzes,
J. J., S. E. és K. L. Bágyon, Ifj. L. M.
Csanálos, F. Gy. és T. J.-né Óbesenyő,
Cs. N., B. S., B. K. és K. S. Ottomány,
L. S. F. Pér, G. J. Erzsébetváros, T. S.
és F. S. Tekerőpatak, K. Gy., B. D., Sz.
D. és L. B. E. Harasztos, A. A., Gy. D. és
N. Gy. Nyárádszentmárton, S. L. Szilágy-
perences, K. S. és Sz. F. Vadad, K. Zs.,
B. S. és B. I. Barát, M. I., S. J., K. J. és
M. J. Tornyai, D. D. Diósd, R. I., Id. K.
A., Ifj. R. P., T. I. és O. P. Nagyvarjas,
H. I. és K. A. Zabola, H. I. és Gy. I. Csik-
csekefalva, Cs. S., K. J., K. I. és Id. P. M.
Lécfalva, B. S. Kecset, M. L. és Sz. L.
Bihar, M. K. Gálfalva, T. B. Domahida,
B. S. és T. J. Hídvég, Sz. L. Szabéd, St.
I. Kiskereki, M. L. és L. A. Lövete.

Itt feisorsoltak az új előfizetőkért, lelkes
és önzetlen támogatásukért fogadják mély
tisztelőt, hálaikat és köszönetüket,
bizalommal kérjük és várjuk további ered-
ményes támogatásukat.

M. Jánosné. 1. Ha van rokona Cseh-
szlovákiában, ahová menni akar, ott sze-
reztessen be egy illetőségi bizonyítványt,
melyet a zsupán is aláír. Ha ez megvan,
kérje meg a román hatóságot, hogy ügyé-
ben az eljárást szüntesse be, mivel Ön
cseh állampolgár. Ha ezt a bizonyítványt
nem kapja meg, akkor adjon be ügyében
kérését az itteni cseh konzulátushoz (Str.
Lulu Manlu 32.). 2. Második kérdésére:
Lehet, ha a két állam között az erre vonat-
kozó bírói viszonszági megállapodás meg-
van. — M. L. Lövete. A 10 pld. rendben
1925. XII. 31-ig, M. I. és L. I. javára írva
30—30 L. naptárok kimentek. — Varga
Miklós Mezőtelegd. Amint levélben már
értesítettük, az Ön által kezelt előfizetők
1925. XII. 31-ig teljesen rendben vannak,
a 48 naptári levélre azonban megkül-
döttük, szóval a tévedés nálunk volt. Fá-
radozásalért fogadja nyilvánosan is elismer-
ésünket és köszönetünket. — D. S. Kér-
dezett feltétel mellett a mal pénzügyi hely-
zet mellett kölcsön nem kapható. Pénz-
intézkedéseket ilyen alakban elvből nem aján-
lunk. — F. I. Színerváralja. Naptárból 93

drb, lapból 120 példány kívánsága szerint
elment, távirata értelmében várjuk sürgős
intézkedését. — K. Sz. I. Bogdand. Vála-
szunk; derék ember, fogadja testvéri kéz-
szorításunkat. — D. B. Leccmér. A „Distol”
— mint az Erdélyi Gazdasági Egylet közli
— egészen nyugodtan adható az ellős ju-
hoknak, mert a magzatra semmi néven
nevezendő káros következménnyel nem jár.
Egyidejűleg az E. G. E. levélben is küld-
dött Önnek részletes tájékoztatást. — N. J.
honnán jelentette be Onodi Istvánt? Nagyon
sok N. J. előfizetők van s a község nél-
kül, mely a levélből kimaradt, nem tudunk
elgazodni. — Zilahai előfizetők naptárla-
kat átvethetik e címmel: *Hary Márton úr,
Zilah, Főtér (Tiszvári ház).* — St. A.
Parajd. Millánól Magyar Egyesület válasza:
Sorsjegye ma is érvényben van, kihuzva
még nem volt, eladást értéke 35 lra. Mi-
után azonban tovább játszik, érdemes azt
megtartani. — B. J. 1513. Csak 1925. VII.
1-ig van rendben.

Beérkezett és nyugtázni kért pénzek:

M. J. 100 (1926. III. 15-ig), Gy. J. Béga-
monostor 750, F. J. Miklósvár 280, Cz. I.
Torda 261, P. S. és Ifj. P. I. Oltszakadát
100—100, H. M. Bordos 200, Sz. J. Lecc-
mér 250, P. L. Dadrádszéplak 689, B. J.
Ilyefalva 100 (1926. VI. 1-ig), C. I. Ge-
rendkeresztúr 100 (1925. XII. 31-ig), özv.
P. F.-né Déva 301, B. J. Városfalva 990,
K. M. Pusztajlak 1350, T. D. Nagysármás
201, N. J. Kendő 700, T. J. Köpecz 400,
K. L. Bihardiószeg 1854, Sch. F. Csanálos
476, W. B. Petrozsény 240, T. F. J.-é Fel-
vinc 200, Sz. Zs. Alsórákos 100, J. Gy.
Sárkány 100, H. P. Stancsalfalva 300, L. M.
Mádéfalva 200, Br. K. Nagybacon 165, K.
I. Élesd 300, K. J.-né Oltszem 400, A. Zs.
Székelydála 200, A. J. Homoródalmás-
200, D. Gy. Gálospetri 200, S. Gy. Zselyk
350, V. F. Érkörtvélyes 400, St. I. Kiskereki
200, D. J. Bita 233, Ifj. B. A. Nagybacon
255, P. D. Marosdécse 525, K. J. Szováta
317, T. P. Csikmenaszal 200, R. Gy. Hid-
vég 300, K. D. Máréfalva 290, O. F. Szár-
hegy 320, Olvasó Egylet Kapnikbánya 40
(1926. VI. 1-ig), P. D. Nagyajta 205, B.
L. Beresztelke 310, K. A. Rézbánya 250,
Gy. A. rokkant Lövete 200, N. V. Bralla
200, P. I. Bégahosszupatak 675, Cs. F.
Kovácsna 200, B. A. Csikszentgyörgy 200,
G. I. Porgány 200, V. F. Vadász 150, V.
B. J. Magyarvalkó 1350, E. B. Csikszent-
miklós 300, M. G. Belényesujlak 250, T. I.
Zapróc 400, K. A. Sajóudvarhely (rendben
1926. II. 1-ig), K. J. Marosnagylak 300, P.
F. Magyarlajos 150, N. I. Temesbutyln
480, Dr. E. I. Magyarlén 280, G. Zs. Flat-
falva 250, F. Gy. Magyarszentmárton 850,
R. F. Dicsőszentmárton 495, K. S. Magyar-
décse 580+190, Sz. T. A. Szamosujvár
336, M. I. Jákótelke 300, K. Gy. Harasztos
700, Á. A. Nyárádszentmárton 400, K. S. Va-
dad 500, D. D. Diósd 1450, H. I.
és K. A. Zabola 200, Gy. I. és H. I. Csik-
csekefalva 200, B. S. Kecset 250 (E. L. 50
L-ja is bejött rendben 1925. X 1-ig), G.
J. Erzsébetváros 500 + 400 + 200, M. K. Gát-
falva 300, T. B. Domahida 400 (5 pld.

után 1925-re még 100), B. S. Hídvég 616, B. E. Erdőd 350, Sz. L. Szabéd 500, St. I. Kiskereki 600, K. L. Bihardioszeg 1425 (1925, XII 31-ig rendben).

Apróhirdetések.

Szakavatott, szorgalmas *szőlőkezelőt* keresek, ki gyümölcsös kezelését is érti. Fizetési igényeket és bizonyítvány másolatokat kér: *László Marosillye.*

Eladó 5 erős 30 keretes méhcsalád Boczonádi kaptárban *Roszjárovits Sándornál Dés.*

18—20 éves árva mindenestélyt felvennék, ki hosszabb ideig maradna, utiköltségét megtérítem, havi fizetés megegyezés szerint. Ajánlatokat kér: *Sz. Tréger Lajos gyógyszerész Cehul Silvantei—Szilagyecseh Jud. Sălaj megye.*

Szőlőoltványokról, amerikai drecht termő egy és két éves gyökeres szőlővesszőkről kérjen árjegyzéket, melyet bérmentve küld *Oláh István szőlőoltvány-termelő Dlosig—Bihardioszeg Jud. Bihor megye.*

Eladó 1 drb. benzinmotoros csép 16 garnitúra Glatton és Schatterort cséplővel 1100 mm es verő léces dobbal, a motor 12 HP. Cudlitz féle prágai gyártmány mindkét gép kifogástalan állapotban jó és üzempépes, az összes felszereléssel együtt. Cim. *Kerekes Gábor, Erzsébetváros Kapdebó Simon utca 8.*

Déri Árpád

magkereskedése.
CLUJ, Strada Regina Maria 10.

~~~~~

Ajánlja németországi és hollandiai garantált fajazonos, tisztított és csiraképes konyhakerti-, virág-, és gazdasági magvait.

~~~~~

Déri Árpád gazdasági szaktanácsadója dr. Péter Béla tb. gazd. akad. igazgató, aki szakkérdésekben a gazdaközönség rendelkezésére áll.

Árjegyzéket portómentesen küld.

A Cluj—Kolozsivárt 1924. év szeptember havában tartott országos állatkiállításon aranyéremmel kitüntetve

Fél kg. gyapjú, vagy két kg. sajt árával megmentheti birkáját a pusztulástól.

DISTOL

biztosan meggyógyítja mételegy kóros juhait és szarvasmarháit!

DISTOL

Egyszerű a kezelés! Biztos gyógyulás!

Főlerakat:

GÉNGELY FERENC Utóda

drogériájában

Cluj—Kolozsivár.

Költséghimélés szempontjából tesék a gyógyszerárakhoz fordulni.

Kapható: R. Mosse 1668

Nagyrománia összes gyógyszerárakban.

Hirdessen lapunkban!

Egy hirdetésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett kiadóhivatalunkban.

Legtökéletesebb

Andrássi nyelvtanár

3 ezer címszóval és nyelvtannal ellátott

román—magyar

szótár

Két kötet ára — — 140 Lei

Vászonba kötve — 170 Lei.

Kapható a MINERVA könyvkereskedésben

Cluj—Kolozsivár,

Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 1.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

Gazdák és kertészek figyelmébe!

Erfurti, dániai és hollandiai **vetőmagvaink** megérkeztek.

Cabonamagvak
Olajosmagvak
Heremagvak
Főzelékmagvak
Virágmagvak
Virághagymák
Fűmagvak
Takarmányrépamagvak.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Mezőgazdák”
Kereskedelmi R.-Társ. Arad.

Marosvásár helyi Takarékpénztár

R.-T.

Telefon 12. — Deviza-Telefon 72. és 89.

Sürgőnycim:

„Takarékpénztár.”

Fiókok:

Beszterce, Szászrégen.

Alaptőke és tartalékok:

Lei 20,000.000.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.